

Sygn. akt I CSK 420/18

POSTANOWIENIE

Dnia 19 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa J. M.

przeciwko P. M.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 19 lutego 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 10 października 2017 r., sygn. akt VI ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 października 2017 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację powódki J. M. od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 15 stycznia 2016 r., którym oddalone zostało powództwo przeciwko P. M. o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli o przeniesienie na rzecz powódki praw własności opisanych szczegółowo nieruchomości. Przyczyną oddalenia powództwa był brak stwierdzenia przesłanek odwołania dnia 20 sierpnia 2014 r. darowizny uczynionej dnia 22 lutego 2013 r. przez powódkę pozwanemu, który jest jej synem, ze względu na niewykazanie dopuszczenia się przez obdarowanego rażącej wobec niej niewdzięczności.

Oddalając apelację Sąd drugiej instancji stwierdził w uzasadnieniu podzielenie w całości ustaleń faktycznych i ocen prawnych Sądu Okręgowego. Sąd Apelacyjny zwrócił uwagę na to, że w postępowaniu drugoinstancyjnym nie jest możliwa zmiana żądania pozwu, a powódka stwierdziła w apelacji, że nieważna była umowa darowizny, co nie było w ogóle podnoszone w pozwie. Żądanie odwołania darowizny, czego dotyczy żądanie w rozpoznawanej sprawie jest możliwe tylko w przypadku darowizny dokonanej skutecznie. Z tego względu nie było podstaw do przeprowadzania dodatkowych środków dowodowych na okoliczności, nie mające znaczenia w tej sprawie.

W skardze kasacyjnej powódka zarzuciła Sądowi Apelacyjnemu naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 898 § 1 k.c. przez błędną wykładnię, polegającą na zbyt wąskim przyjęciu definicji przesłanek rażącej niewdzięczności. Naruszenie przepisów postępowania dotyczy art. 233 § 1 k.p.c., a także art. 6 k.c. w związku z art. 232 k.p.c. Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenia na rzecz powódki zwrotu kosztów, w tym kosztów zastępstwa procesowego w podwójnej wysokości przewidzianej przepisami prawa, zgodnie z umową pełnomocnika z powódką.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania ze względu na brak przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, zawartym w piśmie z dnia 5 marca 2018 r., uzupełniającym na wezwanie Sądu braki formalne skargi, pełnomocniczka skarżącej wskazała „na potrzebę wykładni pojęcia rażącej niewdzięczności, w szczególności przez zastanowienie się, czy Sąd Apelacyjny nie przyjął zbyt wąskiego rozumienia tych przesłanek (...)”.

Wprawdzie we wniosku jest odwołanie się do art. 398⁴ § 2 k.p.c., to z jego formy i treści zdaje się wynikać, że autorka skargi w ogóle nie wie albo nie rozumie, czym jest skarga kasacyjna oraz co oznacza wniosek o jej przyjęcie jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia prawomocnego orzeczenia sądowego. W szczególności nie odnosi się do żadnej z przesłanek, z których wykazanie spełnienia chociaż jednej warunkuje dalsze procedowanie w postępowaniu kasacyjnym. W art. 398⁹ § 1 k.p.c. są wymienione te przesłanki: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Z treści pisma pełnomocniczki skarżącej można wnioskować, że prawdopodobnie chodzi o pierwszą sytuację, której wykazanie okaże się podstawą przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Jednakże nie jest wskazane zagadnienie prawne przez jego sformułowanie, bo jedynie się sprowadza do tego, że należy się zastanowić, czy Sąd Apelacyjny nie przyjął zbyt wąskiego rozumienia pojęcia rażącej niewdzięczności. Skoro tak się twierdzi, to należało w formalnie sporządzonym uzasadnieniu wniosku wskazać na orzecznictwo Sądu Najwyższego i ewentualnie sądów powszechnych, które wielokrotnie wypowiadało się na temat odwołania darowizny z powodu rażącej niewdzięczności obdarowanego, dowieść, że to jest niewystarczające, łącznie z poglądami doktryny i na tym tle umieścić sytuację występującą w niniejszej sprawie. Według stanowiska Sądów obu instancji powództwo podlegało oddaleniu, co znalazło wyraz w prawidłowym uzasadnieniu.

W postaci przekazanej jako wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej, wniesiona skarga jest na granicy odrzucenia, nie spełniając nawet minimum wymagań stawianych przez przywołane przepisy.

Ze względu na brak przesłanek do przyjęcia skargi kasacyjnej należało na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzec jak w treści postanowienia.

jw